

УЧАСТИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ДЕРМАТОЛОЗИ В АМЕРИКАНСКАТА АКАДЕМИЯ ПО ДЕРМАТОЛОГИЯ

Снежина Г. Василева

*Катедра по дерматология и венерология, Медицински факултет, МУ – София
snejina.vassileva@gmail.com*

PARTICIPATION OF THE BULGARIAN DERMATOLOGISTS IN AMERICAN ACADEMY OF DERMATOLOGY

Snejina G. Vassileva

*Department of Dermatology and Venerology, Med. Faculty, Sofia
snejina.vassileva@gmail.com*

Един от най-престижните дерматологични научни форуми е конгресът на Американската Академия по Дерматология (ААД). Касае се по-скоро за две мащабни събития, Годишната среща на академията (AAD Annual Meeting) и т.нар. Лятна академия (Summer Academy), ежегодно провеждани съответно в началото на пролетта и през лятото. С водещо значение, мащаби и популярност е пролетната Годишна среща, която десетилетия наред привлича десетки хиляди дерматолози от Северна и Южна Америка, но и всички континенти и страни, в това число България. Многообразните “горещи” научни теми, дискусии и практически курсове, семинари и работни срещи, са с фокус върху най-новите стандарти в клиничната практика, образованието, изследванията и терапията в дерматологията.

ААД е основана през месец ноември 1938 година, 15 години след създаването на Българското Дерматологично Дружество (БДД). Първата среща на наречената по онова време American Academy of Dermatology and Syphilology се провежда в хотел Джеферсон, в Сейнт Луис, Мисури. По това време, в Европа отеква ехото от мрачната “Нощ на счупените стъкла” (9 ноември 1938), останала в историята с нацисткия погром върху еврейските синагоги, магазини, болници, домове и училища в Германия и току що анексираната Австрия. По същото време, България се радва на относителна икономическа стабилност и градоустройствено развитие. От този предвоенен период датират едни от най-знаковите сгради в столицата, сред които сградата на Съдебната палата, Българска народна банка, Фондация Рокфелер (понастоящем НИЗПБ), Кинотеатър „Балкан“ (Младежкия театър), Българското

национално радио, Природонаучния музей и др. През 1936 год. е завършена и новоиздигнатата сграда на Кожната клиника в Софийската болница “Александровска”, чието организиране и финансиране е дело на патриарха на българската дерматология професор Богомил Берон. Образец на българския архитектурен модернизъм (арх. Виктория Ангелова-Винарова) [1], сградата впечатлява със своята импозантност и същевременно функционалност, по което не отстъпва на клиниките в едни от най-големите европейски столици.

Събитията около Втората световна война дават отражение и върху развитието на американската медицина и дерматологията в частност. Притокът на немски и други европейски учени евреи, бягащи от нацистките гонения, води до неவிждан дотогава разцвет на американската дерматология. След 1938 година, се провеждат още 3 годишни “срещи” на академията във Филаделфия и двукратно в Ню Йорк (1938-1941), които я утвърждават като сцена на новости в дерматологията (рентгенотерапия, сулфонамиди, порфирия, кожна туберкулоза и пр.) и оживени целодневни дискусии свързани с тяхното приложение (референция) [2]. С настъпването на войната, поредицата от срещи на академията се прекъсва за четири години, за да се поднови едва през 1946 год. вече със седалище Палмер хауз (The Palmer House Hilton), Чикаго. Редица емблематични медикаменти (квинакрин, пара-аминобензоена киселина, дапсон, хидрокортизон, бензоил пероксид, гризеофулвин, метотрексат и 5-флуороурацил) са приоритетно съобщени пред конгресите на ААД и намират място в дерматологичната терапия и до наши дни. [2] На хоризонта изгряват кортикостероиди-

те. Робърт Нелсън описва *Treponema pallidum* имобилизационния тест. Шели въвежда понятието “кератиноцит” и много последвали открития и нововъведения с историческо значение. Сегашното име на академията датира от 20-та ѝ среща през 1961 г., когато “сифилология” отпада според съгласието на присъстващите 1500 делегати.

След кончината на проф. Берон, през 1937 год., Катедрата по кожни и венерически болести в София се оглавява от другия колос на българската дерматология, професор Любен Попов. Благодарение на неговата ерудиция, лични качества и международни контакти той успява да я превърне в истинска европейска клиника. Под негово ръководство, а и това на наследниците му професорите П. Попхристов, К. Балабанов, И. Петков, П. Михайлов, Н. Ботев-Златков и А. Дурмишев, се разкриват и функционират сектори по дермато-алергология, микология, серология, хистопатология, имунофлуоресценция физиотерапия с рентгенотерапия и фототерапия. [3] Независимо, че през годините на зрял социализъм българската медицина е под мощно европейско и съветско влияние, в живота на БДД се открояват немалко посещения на западноевропейски и американски дерматолози в лицето на световно известния хистопатолог проф. Валтер Левер, проф. Лари Пруткин и проф. Рийс Б. Рийс. [4] По-късно, от трибуната на БДД говорят проф. Лорънс Периш (Филадельфия), проф. Лари Миликан (Ню-Орлеанс), проф. Джефри Бърнард (Вашингтон), проф. Стивън Кац (Бетесда), проф. Антони Бенедето (Филадельфия) и др. (Фиг. 1 Проф. Стивън Кац).

По-новото летеброеие на БДД се отличава със засилен международен интерес и участие на дерматолози от България в конгресите на ААД. Това става възможно през 90-те години, белязани от пост-тоталитарен оптимизъм, научни възжеления и невиджана дотогава възможност за международни изяви. По това време, ръководството на Кожната клиника и катедрата по дерматология към Медицинския университет – София се поема от проф. Николай Цанков, който е и новият председател на БДД. Още през 1992 год., две дузини български дерматолози участват в 18-я Световния конгрес по Дерматология в Ню Йорк благодарение на жест от страна на президента на конгреса проф. Стивън Кац към БДД. Стипендианти от страна на България са Гриша Матеев [5], Иван Ботев [6] и Любка Митева [7]. Учредена е стипендия за млади дерматолози за участие в конгресите на ААД, която да покрива немалката такса за участие, пътни и хотелски разходи и един обучителен курс. През следващите двадесет години, ААД се превръща в редовна сцена за изява на немалко от българските дерматолози. “Желязната завеса” е в миналото, презокеанските пътувания са достъпни и младите специализиращи лекари от България, водени от космополитния дух на своите учители, търсят научна изява участвайки в конгресите на ААД. Сред поканените лектори на Академията е проф. Николай Цанков, който четирикратно изнася лекции, посветени на глобални дерматологични проблеми, като “Епидемиология на пемфигус в България”, Вашингтон, 1994 г. [8] и “Рифампин при лечението на псориазис”, Ню Орле-



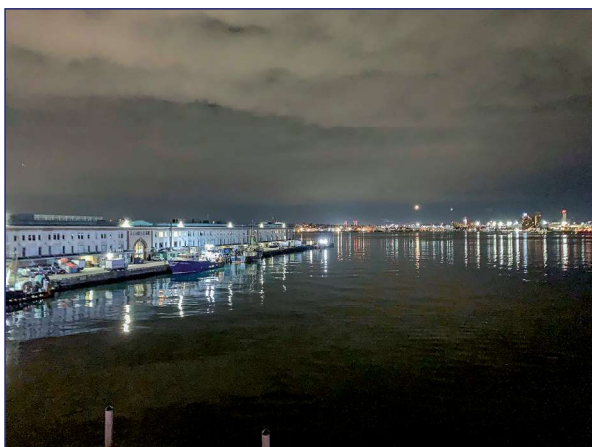
Фиг. 1. Проф. Steven Kats на посещение в София, 1991 г.

анс, 1995 г. [9], Спа-терапия в дерматологията, Орландо, 1998 г. [10] и Балнеотерапия на псориазис в Европа, Сан Антонио, 2008 г. [11]. През 1995 год. проф. Снежина Василева е поканен лектор на ААД, където в рамките на сесията Global dermatology представя “Дерматит от Thaumatoroea processionea” [12], който е екзотичен в Америка, но е описан в нашата страна сред горски работници още от проф. Златко Пенев и Григоров. Ежегодно, млади и амбициозни специализанти по дерматология от България кандидатстват и печелят тази стипендия и участват с постери или орални презентации в годишните конгреси на ААД. [13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37] Трудно е да бъдат изброени всички стипендианти на ААД, които в момента са сред най-утвърдените имена в нашата специалност.

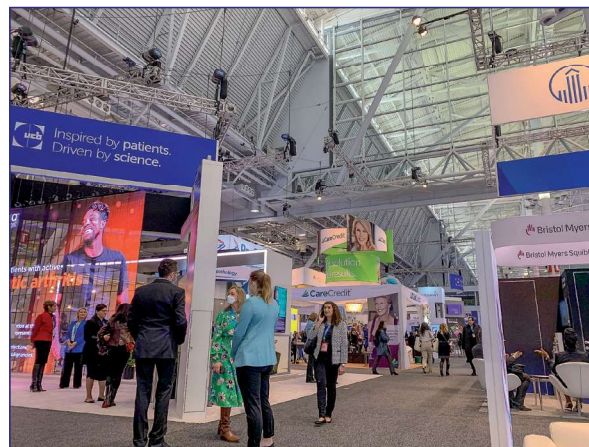
След двегодишно прекъсване поради Ковид пандемията (2020-2021 год.), второто в историята на ААД, годишната среща на Академията се завърща на живо от 25-29 март, 2022, този път в Бостън, люлката на Американската революция. Впечатляващият с размерите и ултрамодерната си конструкция



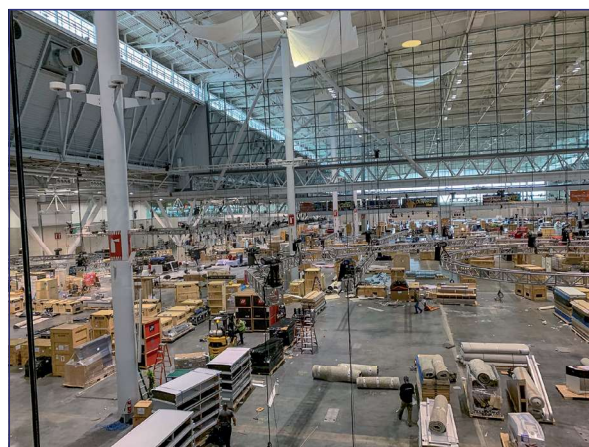
Фиг. 2а. Бостън - изглед към преустроения пристанищен район.



Фиг. 2б. Бостън - нощен изглед към пристанището.



Фиг. 3а. Конгресната изложба.



Фиг. 3б. Площта на изложбената зала е особено впечатляваща след края на изложбата.

Конгресен и изложбен център, разположен в преустроения пристанищен квартал (Seaport District) на брега на южен Бостън, приютява повече от 14 000 участници от над 100 държави. Голямата бална зала с площ над 40 020 квадратни фута гледа към пристанището на Бостън и предлага спираща дъха гледка. (Фиг. 2а, б) В огромното пространство в съседство с големина 516 000 квадратни фута се разполага мащабната изложба със стотици дерматологични индустриални компании, излагащи своите продукти в полза на дерматологичната практика (Фиг. 3а, б).

Конгресната програма включва 300 научно-образователни сесии посветени на актуални проблеми в дерматологията, включително дерматопатология, медицинска и педиатрична дерматология и дерматохирургия. Новостите в специалността са представени от над 1000 световноизвестни експерти в традиционен за конгреса на академията формат - симпозиуми, фокусирани сесии, форуми, курсове, практически обучения, сесии “Hot topics” и “What’s New”.

Една от големите теми, застъпени на конгреса, е атопичният дерматит (АД), който при близо половината пациенти персистира след

детско-юношеската възраст и чиито ранна диагностика и лечение могат да предотвратят влошаванията на заболяването. Важно е отграничаването му от алергичен контактен дерматит. Най-чести алергени при децата са металите (никел и кобалт) в бижута, катарамии за колани и дънки, играчки, мебели, училищни столове. Ароматизиращите субстанции и консервантите са два други често срещани алергени в продуктите за лична хигиена. Текстилните тъкани рядко са алергени, но такива са химикалите и боите, с които са третираны. Такъв алерген е дисперсна синя боя, използвана при синтетични тъкани и рядко за дрехи от памук, бамбук, коприна и пр. естествени влакна. Алерген на 2022 година е алуминият (индустрия, антиперспиранти, слънцезащитни продукти, зъбни протези, храни, медикаменти, ваксини, татуировки), алергията към който е по-честа при деца, отколкото при възрастни. При тази алергия е важно отчитане на епикутанния тест (алуминиев хлорид хексахидрат 10% във вазелин) след една седмица, в противен случай се пропускат 15-20% от положителните реакции.

Новите тенденции в областта на слънцезащитата включват разработването на тонирани продукти, които съответстват на цвета на кожата и наред със защита от ултравиолетовите (UV) лъчи предпазват и от видимата светлина. Освен от UV-лъчи, кожната пигментация се причинява и от видимата светлина, особено при лица с по-тъмна кожа. Приспособяването на слънцезащитните формули към естествения тен стимулира хората да се предпазват от слънцето, като по този начин намалява риска от рак на кожата. Присъствието на железни оксиди в оцветения слънцезащитен крем повишава защитата срещу видима светлина и UV лъчение. Други средства за слънцезащита включват леки ризи и панталони с дълги ръкави, които покриват възможно по-голяма част от кожната повърхност, слънчеви очила с UV защита, шапка с широка периферия и обувки, които покриват краката.

В терапията на акне при жени се набляга на безопасното и ефективно дългосрочно приложение на спиронолактон (25-200 мг/дневно), при което 20% от лекуваните пациентки се изчистват след 3-6 месеца, 40% след 6-9 месеца, 53% след 9-12 месеца; същевременно, няма разлика в честотата на рак на гърдата между изложени и неекспонирани кохорти; спиронолактон може да се прилага в комбинация с локални средства (ретиноиди, бензоил пероксид, локален дапсон, антибиотици), а понякога и с перорални лекарства (доксикалин, миноциклин, орални контрацептиви и дори изотретиноин).

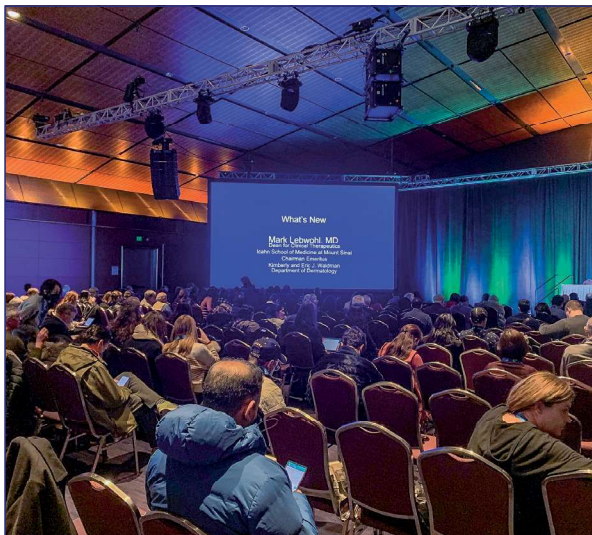
Неслучайно, една от най-актуалните теми бяха кожните реакции при COVID-19 и съответните ваксини. Докато в началото на пандемията, всичко, отнасящо се до COVID-19 бе ново и непознато, в това число връзката между COVID и кожата. Създаденият дерматологичен регистър на COVID-19 позволява по-доброто разпознаване от страна на дерматолозите на най-често срещаните кожни реакции, причинени от COVID-19, тяхното диагностициране и правилно лечение. Към момента са идентифицирани около 30 различни кожни промени, които са “ключ” към диагнозата и към начина, по който имунната ни система отговаря на вируса. Някои реакции, като пернио-подобните лезии, познати като “COVID toes” (ковидни пръсти на краката) се считат за по-леки, други, като уртикариалните и везикулозни ерупции са сравнително по-тежки, докато ретиформената пурпура при хоспитализирани и интубирани пациенти с COVID са белег за тежко нарушение на коагулацията. Пациентите имат променлив имунен отговор към вируса COVID-19, което кара кожата да реагира индивидуално при всеки човек. Данните от големи проучвания в Европа показват, че около 10% от пациентите с COVID-19 развиват кожна реакция, а при около 20% от тях обривът е първи или единствен признак на инфекцията. Вероятността за кожна реакция от самия COVID-19 е по-голяма от тази при ваксина срещу COVID. Повечето кожни реакции обикновено преминават в рамките на месец. При отделни пациенти, обаче, кожните промени, като “COVID toes” или уртикария продължават 6 до 12 месеца след инфекцията. Все още не е ясно кои реакции са присъщи на варианта Omicron и кои на варианта Delta на вируса. Съобщават се и реакции от ваксината срещу COVID-19, най-честата сред които е забавената реакция на мястото на инжекцията, известна още като „COVID рамо“. Тя започва около седмица след ваксиниране с локален едем и обезцветяване на кожата и изчезва спонтанно.

Презентациите върху стотиците теми от конгресната програма се характеризират с тяхната приложно-практическа гледна точка и фокус върху най-новите терапевтични възможности, касаещи рутинната дерматологична практика. Новостите в хирургията на косата не се свеждат само до техниките за трансплантация на коса, от които FUE е най-често прилаганата понастоящем; хирургичната ексцизия на цикатрициални алопетични промени, в т.ч. число фоликулитис декалванс и дисекиращият фоликулит (Perifolliculitis capitis abscedens et suffodiens) води до дългосрочна (5-годишна) ремисия. В рамките на педиат-

ричните съединително-тъканни заболявания, новост е асоциацията на различни типове Ювенилен дерматомиозит (ДМ) с миозит-специфични антитела: наличието на серумни анти-p155/140 антитела (TIF1-γ) не се свързва с риск от карциноми, а с амиопатичен ДМ; анти-NXP2 се асоциират с тежко протичане и калциноза; анти-Mi2 са характерни за класическия ДМ и е с отлична прогноза; новост са антителата срещу MDA 5, които се асоциират с интерстициална белодробна болест, кожно/орални улцерации и артрит, но по-леко мускулно засягане.

Лекцията “Васкулит: подход, клопки и бисери”, поднесена от Роберт Микелети, привлича огромния интерес на малко по-специализирана аудитория. В класификацията на васкулитите размерът на засегнатите съдове предсказва клиничните изяви, включително това на вътрешни органи: засягане на малките съдове се проявява чрез палпируема пурпура, уртикариални папули, везикули и петехии, а бъбречното засягане е от тип гломерулонефрит; васкулитът на съдове със среден калибър води до ливедо ретикуларис, ретиформена пурпура, улкуси, подкожни нодули и некроза на пръстите, а от страна на бъбреците – артериална аневризма и реноваскуларна хипертензия. В началото промени може да са само кожни, но на по-късен етап да прогресира засягане на вътрешните органи.

През последния ден на конгреса аудиторията бе препълнена за традиционната сесия “What’s new?” (Фиг. 4). Проф. Марк Лебуол запозна многолюдната аудитория с новостите в терапията на умерено-тежък и тежък псориазис, включително вече регистрираните биологични средства и тези в етап на изпитване; на хоризонта са новият инхибитор на IL17A и IL17F bimekizumab (понастоящем вече полу-



Фиг. 4. Сесията What’s new е перла в конгресната програма.

чил одобрението на FDA и EMA), както и малката молекула deucravacitinib, орален селективен тирозин-киназен 2 (TYK2) инхибитор. Нови в локалната терапия са roflumilast 1% крем - селективен инхибитор на фосфодиестераза-4 (PDE4), както и tapinarof (VTAMA® крем) - агонист на арил-въглеродородния рецептор (и двата препарата са понастоящем одобрени от FDA). Втората пленарна лекция “Какво ново в хирургичната дерматология?” бе поднесена от Брет Колдирон. Огромен интерес сред аудиторията предизвика също представената от д-р Глинис Аблон “What’s new in cosmetic dermatology?”. Започвайки с принципите в приложението на филъри (познаване на анатомията, избор на филър, инжекционна техника, методи за редуциране на рисковете), преминавайки през инжектиране на мазнина, припомни на аудиторията анатомията на настроението (мимическа анатомия) и корекциите в горна, средна и долна трета на лицето.

Тазгодишният конгрес на Академията ще се проведе в Ню Орлеанс от 17 до 21 март, 2023. Нови 5 млади дерматолози от България имаха възможността да се потопят в космополитния дух на конгреса и да представят научните си съобщения, донесли им така престижните стипендии на ААД. Да им пожелаем успех, нови дерматологични завоевания и внедряване на новите тенденции в родната ни дерматология.

БИБЛИОГРАФИЯ

1. По информация от <http://20c-arch-bg.blogspot.com>
2. Arnold HL Jr, Rees RB. Forty-nine years of meetings of the American Academy of Dermatology: 1938 to 1987. J Am Acad Dermatol, 1988;18:862-874.
3. Tsankov NK. Bulgarian dermatology. Int J Dermatol, 1992;31:60-65.
4. Educational news. 1979 Dome lecturer announced. J Am Acad Dermatol, 1979; 1:54.
5. Mateev G, Vassileva S, Balabanova M, Tsankov N. Bullous pemphigoid provoked by thermal injury. 18th World Congress of Dermatology, New York City, June 12-18, 1992, abstr. 145 A.
6. Botev I. Proliferation activity in cutaneous melanocytic tumors: A study comparing cell proliferation-associated protein „mitotin“ and nucleolar organizer regions. 18th World Congress of Dermatology, New York City, June 12-18, 1992, abstr. p. 25A.
7. Miteva L, Mitev V, Dourmishev A. Casein kinases III activity in psoriatic epidermis. 18th World Congress of Dermatology, New York City, June 12-18, 1992, abstr. p. 68.
8. Tsankov N. Epidemiology of pemphigus in Sofia – Bulgaria. Global dermatology forum. 52nd Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, Washington, D.C., December 4-9, 1993.

9. Tsankov N. Rifampin in treatment of psoriasis. 53rd Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, New Orleans, February 4-9, 1995.
10. Tsankov N. Spa therapy in dermatology. 56th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, Orlando, Florida, February 27 – March 4, 1998.
11. Tsankov N. Balneotherapy of psoriasis in Europe. 66th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, San Antonio, Texas, February 1-5, 2008.
12. Vassileva S. Dermatitis from Thaumatopeoa Processionea. 54th Annual meeting of the American Academy of Dermatology, Washington, February 10-15, 1996.
13. Gantcheva M. Pemphigus vulgaris with herpes simplex infection. Free communication, 53rd Annual Meeting of American Academy of Dermatology. New Orleans, February 4-9, 1995.
14. Serafimova D. Two rare cases of Lupus erythematosus. 53rd Annual Meeting of American Academy of Dermatology. New Orleans, February 4-9, 1995.
15. Gantcheva M. Generalized psoriasis pustulosa in a child probably caused by penicillin. Free communication, 54th Annual Meeting of American Academy of Dermatology, Washington, February 10-15, 1996.
16. Dourmishev L. Dermatomyositis in adults: a retrospective study of 34 in-patients. 54th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, Washington DC, February 10-15, 1996.
17. Drenovska K, Shinkov A, Vassileva S. Epidermolysis bullosa acquisita in association with Graves' disease and vitiligo. 57th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, New Orleans, March 19-24, 1999.
18. Brezoev P, Obreshkova E, Miteva L, Pramatarov K, Tsankov N. CD30+ anaplastic large-cell lymphoma. 57th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, San Francisco, March 10-15, 2000.
19. Anguelova I, Dourmishev A, Kazandjieva J, Vassileva S. Kindler syndrome. 57th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, San Francisco, 10-15 March, 2000.
20. Nankova V, Dourmishev L, Obreshkova E, Tsankov N. Conradi-Hünemann syndrome. 57th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, San Francisco, March 10-15, 2000.
21. Chiheva R, Marina S, Tsankov N. Stewart-Treves syndrome. 57th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, San Francisco, 10-15 March 2000.
22. Nikolova E, Kazandjieva J, Balabanova M. Granulomatous slack skin syndrome. 57th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, San Francisco, March 10-15 2000.
23. Dulguerova P, Vassileva S, Mateev G, Pramatarov K, Tsankov N. Subacute cutaneous lupus erythematosus (SCLE) presenting as Rowell's syndrome: another case of bullous SCLE? 59th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, Washington DC, March 2-7, 2001.
24. Etugov D, Serafimova D, Dourmishev A. Lupus erythematosus systematisatus with intestinal localisation and syndroma Wilkie. 60th Annual Meeting AAD, New Orleans, February 22-27, 2002.
25. Broshtilova V. Eosinophil-rich T-cell anaplastic lymphoma. 62nd Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, Washington, DC, February 06-11, 2004.
26. Grozdev I. Use of Rifampicin in the treatment of psoriasis. Is Rifampicin an immunosuppressive antibiotic? 63rd Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, New Orleans, February 18-22, 2005.
27. Kirkorian V, Mateev G, Vassileva S, Tsankov N. Psoriasis in a patient with herpetiform dermatitis. 64th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, San Fransisco, CA, March 3-7, 2006.
28. Marvakova P, Kazandjieva J, Tsankov N. Eythema gyratum repens without internal malignancy. 67th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, San Francisco, March 10-15, 2009.
29. Darlenski R, Dencheva R, Balabanova M, Tsankov N. Scleromyxedema associated with hypothyroidism and monoclonal gammopathy – improvement with thyroxin therapy. 67th Annual meeting of the American Academy of Dermatology, San Francisco CA, March 10-15, 2009.
30. Bogdanov I, Tsankov N. Thalasso and balneotherapy of psoriasis in Bulgaria – past, present, and future. 68th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, Miami, Florida, March 5-9, 2010.
31. Manuelyan K, Drenovska K, Vassileva S. Pemphigus herpetiformis induced by selective ultraviolet phototherapy in a patient with psoriasis. 69th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, New Orleans, May 04-08, 2011.
32. Gergovska M, Kazandjieva J, Pramatarov K, Botev I, Marina S. Sister Mary Joseph's nodule. 69th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, New Orleans, May 04-08, 2011.
33. Mateeva V, Kadurina M. Cryopirine associated periodic syndrome caused by a novel mutation in the NLRP3 gene. 72th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, Denver, Colorado, March 21-25, 2014.
34. Bello U, Drenovska K, Manuelyan K, Vassileva S. Peculiar presentation of pemphigus in association with thymoma. 73rd Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, March 20-24, 2015, San Francisco, CA. J Am Acad Dermatol. 2015;72:AB121.
35. Guleva D. Allergic contact dermatitis to natural products. 75th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, Orlando, Florida, March 3-7, 2017. J Am Acad Dermatol, 2017, 76:6; Suppl. 1, AB37.
36. Shahid M, Drenovska K, Miteva L, Vassileva S. Correlation of Interleukin-17A Levels and Gluten-Specific Autoantibodies in the Sera of Patients with Dermatitis Herpetiformis. 76th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, San Diego, California, February 16-20, 2018.
37. Tsekova-Traykovich N. Morbus Bowen and Bowenoid Papulosis in Renal Transplant Patient. 76th Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, San Diego, California, February 16-20, 2018.